CRNA GORA
OPŠTINA ŽABLJAK

Trg durmitorskih ratnika 1
84220 Žabljak, Crna Gora
tel:+382 (0) 52 361 330
www.zabljak.me

Sekretarijat za uređenje prostora, zaštitu životne sredine i komunalno stambene poslove

Broj: 04-322/25-168/7

Žabljak, 20.03.2025. godine

IZVJEŠTAJ

sa javne rasprave o Elaboratu procjene uticaja na životnu sredinu za projekat privremenog objekta namijenjenog za eksploataciju prirodnih sirovina, skladištenje i proizvodnju - betonjerke, planiranog na lokaciji koju čini dio kat. parcele br. 3118/1 KO Žabljak I, opština Žabljak

Sekretarijat za uređenje prostora, zaštitu životne sredine i komunalno stambene poslove Opštine Žabljak je, nakon prijema zahtjeva nosioca projekta za davanje saglasnosti na Elaborat procjene uticaja na životnu sredinu za projekat privremenog objekta namijenjenog za eksploataciju prirodnih sirovina, skladištenje i proizvodnju - betonjerke, planiranog na lokaciji koju čini dio kat. parcele br. 3118/1 KO Žabljak I, opština Žabljak, na osnovu člana 20 Zakona o procjeni uticaja na životnu sredinu („Sl.list CG", br. 75/18) organizovao javnu raspravu i obavijestio zainteresovane organe i organizacije i zainteresovanu javnost o načinu, roku i mjestu javnog uvida, načinu dostavljanja primjedbi i mišljenja, kao i o vremenu i mjestu održavanja javne tribine o elaboratu.

Javni uvid u predmetni elaborat organizovan je u periodu od 17.02.2025. godine do 19.03.2025. godine, u prostorijama Sekretarijata, Trg durmitorskih ratnika (stara zgrada Opštine), kancelarija broj 8, radnim danima od 11 do 13 časova, kao i na web sajtu Opštine Žabljak.

Dana 04.03.2025. godine javni uvid u elaborat izvršio je Stijepović Darko u kancelariji Sekretarijata koji je dao primjedbu na lokaciju i na površinu zemljišta koje koristi Zeković Company.

Predsjednik MZ Uskoci i Pitomine, Hadži Milorad Kovačević je dostavio nadležnom Sekretarijatu primjedbe i mišljenje na predmetni Elaborat o procjeni uticaja na životnu sredinu broj UPI-04-322/25-168/6 od 04.03.2025. godine koji su sastavni dio ovog izvještaja.

Javna tribina o predmetnom elaboratu održana je 06.03.2025. godine u sali Skupštine opštine Žabljak sa početkom u 11 časova.

Javnoj tribini su prisustvovali Lazar Zeković kao predstavnik nosioca projekta, predstavnici „D&D ING" d.o.o. iz Berana kao obrađivača elaborata, Stefan Ralević i Marijana Joksimović, Samostalna savjetnica I za stambene poslove i zaštitu životne sredine, Stanojka Vemić, 18 zainteresovanih građana i Milorad Mitrović kao predstavnik „Mreže NVO Sjevera".

Javnu tribinu je otvorila Samostalna savjetnica I za stambene poslove i zaštitu životne sredine, Stanojka Vemić i upoznala prisutne sa postupkom procjene uticaja na životnu sredinu za predmetni projekat navodeći da je nosilac projekta, „Zeković Company " d.o.o. iz Žabljaka podnijelo zahtjev za davanje saglasnosti na Elaborat procjene uticaja na životnu sredinu za navedeni projekat, nakon čega je nadležni Sekretarijat objavio u dnevnom listu Pobjeda i na sajtu Opštine obavještenje za zainteresovanu javnost u kome je navedeno mjesto i vrijeme javnog uvida u elaborat, mjesto i vrijeme održavanja javne tribine, kao i rok i način dostavljanja primjedbi, mišljenja i sugestija.

Predstavnik obrađivača, Stefan Ralević je uradio prezentaciju predmetnog Elaborata procjene uticaja na životnu sredinu ukazujući prisutnima da smo svi na istom zadatku kako bi se definisale najbolje mjere za zaštitu životne sredine.

U ime nosioca projekta, Lazar Zeković je dao osnovne podatke o projektu i posebno istakao da je betonjerka na toj lokaciji od 2008. godine, da mu nikad niko nije tražio elaborat, da mu je inspekcija naložila da izmjesti drobilicu što će uraditi u roku od nekoliko dana i neće više obavljati poslove drobljenja na toj lokaciji. Istakao je i da je koristio veću površinu od 500 m² jer mu je firma Karipidis Bross dala svoju zemlju na korišćenje.

Prisutni građani su na samom početku istakli da imaju primjedbe na lokaciju i iznosili svoje stavove i mišljenja, stalno ponavljajući da nadležni sekretarijat radi nezakonito prijeteći krivičnim prijavama.

Hadži Milorad Kovačević je postavio pitanje predstavniku obrađivača i tražio mišljenje da li je to što se radi u skladu sa potrebama ljudi ističući da on ima mnogobrojnu porodicu i da su oni ugroženi jer se njihova zemlja nalazi na 800 m od lokacije na kojoj je betonjerka i da istu ne mogu da koriste shodno svojim potrebama zbog djelatnosti koja se obavlja u blizini.

Predstavnik obrađivača, Stefan Ralević je odgovorio da ukoliko se ispoštuju sve mjere ne bi trebalo da dođe do zagađenja, te da nosilac projekta mora da ispoštuje sve mjere zaštite životne sredine predviđene eleboratom.

Samostalna savjetnica I za stambene poslove i zaštitu životne sredine, Stanojka Vemić je naglasila da je i Opštini, i nosiocu projekta i zainteresovanim građanima u interesu da elaborat bude dobro urađen i da svi zajedno dođemo do toga da elaboratom budu definisane najadekvatnije mjere zaštite životne sredine koje je nosilac projekta dužan da primijeni, da je na javnoj raspravi elaborat koji je podložan promjenama i korekcijama u skladu sa primjedbama i sugestijama građana i stručne komisije, na šta su prisutni građani burno reagovali ističući da ih to ne zanima i da neće više da trpe obavljanje te djelatnosti u blizini njihovih stambenih objekata.

Takođe je informisala prisutne građane o tome da je UP 1233, u okviru koje se nalazi lokacija, parcelisana važećim planskim dokumentom i da je njena namjena - industrija i proizvodnja, kao i da je predmetna lokacija određena Programom privremenih objekata na teritoriji opštine Žabljak za period 2021-2025. godine, da je isti prije donošenja bio na javnoj raspravi, ali da tada građani nijesu dali primjedbe.

Posebno je naglasila da je u toku javna rasprava o predmetnom elaboratu, a ne o lokaciji.

Objasnila je kako se sprovodi postupak procjene uticaja na životnu sredinu, da stručna komisija ocjenjuje elaborat, da se komisiji sa elaboratom dostavlja i izvještaj sa javne rasprave sa svim primjedbama i sugestijama, da komisija daje mišljenje, odnosno ocjenu elaborata na osnovu koje nadležni organ donosi rješenje. Istakla je da se elaborat i radi kako bi se predvidjeli mogući negativni uticaji projekta na životnu sredinu i utvrdile adekvatne mjere zaštite i da se svako rješenje o davanju saglasnosti na elaborat zajedno sa elaboratom dostavlja ekološkoj inspekciji koja je nadležna za vršenje inspekcijskog nadzora.

Milorad Mitrović - „Mreža NVO Sjevera". je konstatovao da je procjena uticaja na životnu sredinu preventivna mjera koja podrazumijeva i učešće javnosti pa ga je zanimalo, ako Zeković radi od 2008. godine zašto se sad radi elaborat jer je besmisleno raditi elaborat poslije toliko godina. Obratio se obrađivaču ukazujući da se u elaboratu navodi da će biti buke, emisije zagađujućih materija u vazduh, ali se ne navodi koliko će tačno prašine biti i da u elaboratu mora biti tačno definisano kako će se odlagati opasni otpad. Istakao je da je nevjerovatno da ranije nikad niko nije tražio elaborat, da ljudi iz Opštine ne smiju dati saglasnost i da treba podnijeti krivične prijave službenicima.

Predstavnik obrađivača, Stefan Ralević je odgovorio da se elaborat radi zato što je nosilac projekta dobio nalog od ekološke inspekcije da isti uradi, da se tako uvodi u pravne tokove i da nakon izrade elaborata i davanja saglasnosti, ekološka inspekcija vrši kontrole i nalaže mjere, da je najveći problem drobilica koja se izmješta tako da se tu neće mljeti kamen.

Hadži Milorad Kovačević je opet ponovio da ne može više tu da živi s porodicom, niti da pravi vikendice za izdavanje kako bi nešto zaradio.

Milenka Svrkota je ukazala da je ranije bilo više šume koja ih je štitila, da je sad šuma oboljela i da im smeta i prašina i buka, da su ranije tražili sastanak sa Zekovićem i Kovačevićem, ali im nisu izašli u susret.

Vanja Kovačević je konstatovala da je njihovo imanje zarobljeno ovim djelatnostima, uporno tvrdeći da nije tačno da je to industrijska zona u kojoj se nalaze lokacije ovih privremenih objekata i da sekretarijat izdaje sve moguće dozvole i rješenja

Žana Svrkota je pitala predstavnika nosioca projekta, Zeković Lazara, da li je betonjerka radila kad je bio jak vjetar, da li je vršio mjerenja i konstatovala da vozači jure kamionima i dižu prašinu. Posebno je naglasila da su za sve krivi oni koji su to dozvolili, odnosno Sekretarijat i da isti nije trebao donijeti rješenje o potrebi izrade elaborata jer onda investitor ne bi mogao ni da radi i ne bi bilo problema.

Predstavnik nosioca projekta, Zeković Lazar je odgovorio da je u uslovima kada duva jak vjetar gasio betonjerku i trudio se da očisti koliko je mogao, da je vršeno mjerenje kvaliteta vazduha.

Predstavnik obrađivača je dodao, da će ukoliko ima podataka o mjerenjima, iste unijeti u elaborat.

Samostalna savjetnica I za stambene poslove i zaštitu životne sredine, Stanojka Vemić je odgovorila da je Sekretarijat dužan da postupi po zahtjevu nosioca projekta i da je donio rješenje kojim je utvrđeno da je potrebna izrada elaborata o procjeni uticaja na životnu sredinu za predmetni projekat kako bi se upravo izradom elaborata predvidjeli mogući negativni uticaji na životnu sredinu i precizirale adekvatne mjere zaštite.

Milanka Maraš je konstatovala da je čudna koincidencija da je isti obrađivač elaborata i za Tehno kop Kovačević i za Zeković Company, analizirala je kvalifikacije obrađivača i tvrdila da Stefan Ralević nije kompetentan i relevantan. Dalje navodi da na lokaciji nijesu vršena mjerenja segmenata životne sredine, da u elaboratu piše da je lokacija u servisnoj zoni, u Klještini, i da to ne može biti industrijska zona, da se u elaboratu potencira „može i mogu se javiti negativni uticaji" i pitala obrađivača šta znači „može" kad su direktni uticaji na zdravlje ljudi, posebno buke jer kad rade čuju se do Paleža.

Stefan Ralević, predstavnik obrađivača se Milanki Maraš zahvalio na komentarima i ukazanim greškama u elaboratu koje će biti ispravljene i odgovorio da jeste kustos u Prirodnjačkom muzeju, da smatra sebe kompetentnim, da radi za Agenciju više od 7 godina i da mu zakon dozvoljava da radi elaborate. U odnosu na pitanje šta znači „može" i „mogu se javiti negativni uticaji" odgovorio je da se elaborat radi po Pravilniku, da se elaboratom predviđaju mogući negativni uticaji, kao što je mogućnost širenja prašine pa se definišu mjere zaštite koje će se primjenjivati da do širenja prašine ne dođe.

Dragan Papić je rekao da uvažava mišljenje građana i njihove probleme, ali da treba uvažiti i doprinos te kompanije opštini Žabljak, da je očigledno da su pomiješali određene stvari jer je predmet rasprave elaborat za betonjerku, a ne drobilica koje tamo više neće biti i da je lokacija za betonjerku u skladu sa Programom privremenih objekata i da Zeković ima dozvolu do jula 2025. godine, tako da građani imaju šansu da reaguju na izmjene PUP-a i traže nove lokacije za te objekte.

Svrkota Radoman je izrazio negodovanje na izjavu Papića i zahtijevao od njega garancije da posle jula betonjerka neće raditi.

Žana Svrkota je posebno istakla da predsjednik opštine nije uputio apel da se izmjenama PUP-a traži nova lokacija za ove objekte, te da im je Gazdić, direktor Agencije prilikom obilaska rekao da filteri nikad nisu servisirani i da se iz tog razloga stvara prašina. Takođe je pitala zašto se predstavlja kao planirani projekat kad tamo već postoji betonjerka.

Ivan Vulević koji se predstavio kao bivši šumar je potencirao pitanje davanja koncesije za Ražano polje, ističući da Zeković ima koncesiju od 2019. godine, a da on zna da je koristio i ranije što mu je Opština protivzakonito dozvolila, na što je Zeković odgovorio da je tada imao dogovor sa Opštinom da koristi šljunak za nasipanje lokalnih puteva.

Milanka Maraš je pitala predstavnika obrađivača da li je vidio postrojenje i konstatovala da je Zekoviću data parcela od 500 m², a da svi znaju da koristi mnogo više i da je to uzurpacija državne imovine.

Milorad Mitrović - „Mreža NVO Sjevera" je rekao da će dostaviti primjedbe u pisanoj formi, a da će zbog građana navesti sljedeće:

- u vezi sa kvalitetom vazduha dodati mjere za smanjenje PM čestica i ugraditi filtere,
- upravljanje otpadom da bude detaljnije obrađeno,
- precizirati mjere zaštite vodnih resursa, navesti i tip separatora,
- napraviti dodatno istraživanje o biodiverzitetu, zaštićenim vrstama i njihovim staništima,
- uraditi dodatno istraživanje o kumulativnom uticaju, da li ga ima i kako utiče na širu ekološku sliku,
- u elaboratu nema plana za prevenciju u slučaju požara, izlivanja hemikalija itd.,
- da se mora vršiti praćenje - analiza vode, vazduha i zemljišta u fazi eksploatacije,
- da treba razmotriti mogućnost ekološki prihvatljivih tehnologija.

Takođe je dao preporuku da se sprovede anketa i razmotri problem građana.

Vanja Kovačević je pitala Vukicu Lalović, Samostalnu savjetnicu I za građevinarstvo u Sekretarijatu, da li industrijska zona može biti neposredno uz naselje

Vukica Lalović joj je odgovorila da je u opisu njenog radnog mjesta izdavanje urbanističko-tehničkih uslova za privremene objekte; da je ova lokacija Programom privremenih objekata određena za postavljanje dvije betonjerke; da urbanističko-tehnički uslovi nisu izdati retroaktivno već u skladu sa važećim Programom koji je bio na javnoj raspravi prije donošenja i da je isti usvojila Skupština

opštine. Takođe je istakla da službenici nadležnog Sekretarijata rade po zakonu; da za Kovačku Dolinu postoji Detalji plan, a da su kuće u blizini predmetne lokacije građene bez plana i bez građevinske dozvole i da postoje rješenja o legalizaciji objekata koji se nalaze blizu betonjerki; da zna kakvo je stanje na terenu, ali da ovaj Program važi do jula 2025. godine i da se ne može pristupiti izradi novog Programa dok se ne donesu izmjene i dopune PUP-a, te da li će važenje Programa biti produženo ne zavisi od službenika Sekretarijata. Posebno je ukazala da je tema rasprave Elaborat, koji se može korigovati u skladu sa primjedbama kako bi Zeković radio u skladu sa zakonom.

Milorad Mitrović je konstatovao da ni u kom slučaju ne bi trebalo da industrijska zona bude blizu naselja, da područje Durmitora treba valorizovati i da je najveći problem divlja gradnja, odnosno, kako je rekao, mješavina svega i svačega.

Milanka Maraš je istakla da je stav Evropske komisije da u Crnoj Gori ništa nije učinjeno po pitanju zaštite životne sredine i ispunjavanja obaveza iz Poglavlja 27.

Stefan Ralević, predstavnik obrađivača je na kraju istakao da, ako Zekoviću Opština dozvoljava da radi, da on to i može, s tim što je dužan ispoštovati mjere zaštite iz elaborata, a da su oni, odnosno firma „D&D ING" d.o.o. angažovani od strane nosioca projekta da izrade elaborat.

Javna tribina završena u 13:30 časova.

Izvještaj sačinila,
Stanojka Vemić

DOSTAVITI:
-članovima komisije
-u predmet

Црна Гора, Општина Жабљак
Секретаријат за уређење простора, заштиту животне средине и комунално стамбене послове

SEKRETAR,
Šava Zeković

Црна Гора
Писарница: ОПШТИНА ЖАБЉАК
Примљено: 04.03.2025

Орг. јед.	Јед. клас. знак	Редни број	Прилог	Вриједност
04	322/25	168/6	1	—

SEKRETARIJAT ZA UREĐENJE PROSTORA, ZAŠTITU ŽIVOTNE SREDINE I KOMUNALNO STAMBENE POSLOVE OPŠTINE ŽABLJAK

n/r sekretara Save Zekovića

Ž A B L J AK

PREDMET: **Primjedbe i mišljenje na Elaborat o procjeni uticaja na životnu sredinu podnosioca ,,Zeković Company" DOO za projekat postavljanja privremenog objekta namijenjenog za eksploataciju prirodnih sirovina, skladištenje i proizvodnju (betonjerka) na dijelu kat. parcele br.3118/1 KO Žabljak I, u zahvatu DUP-a Žabljak**

Predsjednik Mjesne zajednice Uskoci i Pitomine, uz učešće dolje potpisanih stanovnika naselja Kovačka dolina u Žabljaku, kao vlasnika porodičnih stambenih zgrada i imanja u neposrednoj blizini kat. parcele br.3118/1 KO Žabljak I, na osnovu Zakona o procjeni uticaja na životnu sredinu (,,Sl. list CG", br.75/18) podnosi zajedničke primjedbe i mišljenje na Elaborat o procjeni uticaja na životnu sredinu podnosioca ,,Zeković Company" DOO za projekat postavljanja privremenog objekta namijenjenog za eksploataciju prirodnih sirovina, skladištenje i proizvodnju (betonjerka) na dijelu kat.parc. br.3118/1 KO Žabljaku I, u zahvatu DUP-a Žabljak.

Prvo što se u Elaboratu uočava kao sporno je to što se netačno navodi (i to više puta) da se radi o budućem odnosno planiranom objektu a radi se o objektu koji postoji godinama unazad, odnosno postavljen je 2008.godine na lokaciji kat. parcele 3118/1 KO Žabljak I.

Na strani 49 Elaborata navodi se: ,,površina zemljišta koje će se koristiti tokom izgradnje je dio parcele od 500m², koja će služiti za skladištenje građevinskih materijala, kao i manevarski prostor teretnih vozila, za lociranje kontenjera, **te montažu samog objekta",** pa se na strani 52 navodi: ,,**priprema terena za postavljanje objekta – mobilnog postrojenja za proizvodnju betona, počeće nakon stvaranja uslova, odnosno nakon potpunog otopljenja snijega i stabilizacije meteoroloških uslova"**, dok se na strani 61 navodi: **,,Silose za cement trebalo bi opremiti filterima koji sprječavaju širenje cementne prašine izvan silosa"**, čime se potvrđuje da je objekat već montiran i postoji na terenu, pa je pitanje za stručnu Komisiju za izradu Elaborata iz kojih razloga prikazuju neistinite podatke i kako se može montirati objekat koji je već montiran, odnosno postoji i radi godinama unazad a što se lako uočava izlaskom na lice mjesta, a navedenu činjenicu potvrđuje i dokumentacija za odlučivanje o potrebi izrade Elaborata o procjeni uticaja na životnu sredinu.

Naime, **Skicom premjera koju je sačinila agencija DOO ,,33 PLUS" Žabljak, a koja se nalazi u dokumentaciji za odlučivanje o potrebi izrade Elaborata o procjeni uticaja na životnu sredinu, predstavljene su dvije betonjerke na kat. parceli br.3118/1 KO Žabljak I, što je stvaralo nejasnoću za koju od dvije betonjerke na kat. parceli br.3118/1 KO Žabljak I se zahtjev odnosi, te je u dokumentaciji u tekstualnom dijelu navedeno da na parceli planiranog (odnosno postojećeg) objekta već postoji objekat slične namjene (str.4), kao i da se na susjednoj parceli vrši ista djelatnost ali većeg kapaciteta proizvodnje, drobljenje kamena i proizvodnja betona (drobilica dvije betonjerke) – str.26.** Suprotno naprijed navedenom spornim Elaboratom se na Skici predstavlja samo jedan objekat i na strani 25 navodi da je najbliži objekat iste namjene i nalazi se na susjednoj parceli, ne navodeći uopšte da se najbliži objekat slične ili iste namjene nalazi na istoj parceli a što potvrđuje dokumentacija koja je prethodila izradi Elaborata, kao i lice mjesta, pa iz navedenog proizilazi da sačinjeni Elaborat sadrži netačne podatke i pogrešno činjenično stanje što dovodi u pitanje njegovu valjanost i zakonitost. U Elaboratu je trebalo navesti da se radi o privremenom objektu koji je postavljen i navesti koja sve postrojenja postoje na kat. parceli br.3118/1 KO Žabljak I, a što bi pratila i Skica lica mjesta svih objekata sačinjena od strane ovlašćene agencije.

U Elaboratu se dalje navodi da dio parcele koju zahvata budući (odnosno postojeći) objekat iznosi 500m² ali bez preciziranja koji je to dio pa smo mišljenja da je bilo **potrebno precizirati koji je to dio kat. parcele br.3118/1 KO Žabljak I** i na str.53 **navesti da li se radi o dovoljnoj površini potrebnog zemljišta za obavljanje djelatnosti,** s obzirom da je na terenu godinama uzurpirana mnogo veća površina, a što očigledno zahtjevaju potrebe rada objekata.

Shodno Zakonu o zaštiti od buke u životnoj sredini („Sl. list CG", br.28/11) članom 28 propisana je nadležnost Komunalne policije da vrši mjerenja i kontroliše nivo buke a kako komunalna policija Žabljaka ne posjeduje baždareni mjerač zvuka, to ne mogu postupiti u skladu sa nadležnostima niti sprovesti mjerenja.

Na str.91 navodi se „prema standardu 89/392/EEC maksimalni nivoi buke mogu biti za sledeće mašine: mješalica 39dB (A), **mikser za beton 95 dB (A)**, **cistijerna za cement 80dB (A)".**

Dalje se navodi da je **dozvoljeni dnevni i večernji nivo buke 55db, a noćni 45 db,** što znači da **mašine i oprema emituju mnogo veće vrijednosti od dozvoljenih**, naročito ako uzmemo u obzir da se na tako malom prostoru nalaze tri pogona ili postrojenja iste i slične namjene i više mašina (mješalice, mikseri, kamioni, cistijerne).

Osim taksativnog navođenja koji su to štetni uticaji buke na najbliže stanovništvo **nije opisano kakav uticaj povećan nivo buke može imati na psihičko i fizičko zdravlje stanovništva**. Opisan je samo uticaj na zaposlene na postrojenju pa smo mišljenja da je u Elaboratu bilo potrebno navesti kakvi su negativni uticaji buke na lokalno stanovništvo.

Mjere koje se odnose na redukciju buke nikako ne smanjuju prevazilaženje graničnih vrijednosti za stambene i mještovite zone koje se nalaze u neposrednoj blizini objekta. Potrebno je opisati mjere koja bi u mnogome umanjile buku a kako takve mjere nisu moguće potrebno je izmijestiti lokaciju betonjerki jer ista nije u skladu sa Zakonom o zaštiti od buke u životnoj sredini i Pravilniku o graničnim vrijednostima buke.

Zakonska je obaveza da se navede tačan opis lokacije i navede da li postoje slični objekti a što u predmetnom Elaboratu nije učinjeno, pa samim tim nije uzet u obzir kumulativni efekat koji bi na životnu sredinu imao zajednički rad svih postojećih objekata, niti je proračunat ukupni emisioni nivo buke.

Naime, na strani 95 - kumulativni uticaji - nisu vršena mjerenja za sva postrojenja pa posebno brine činjenica da se analizom uticaja na zdravlje ljudi tolikog broja postrojenja i mašina na tako malom prostoru niko do sada nije bavio, te je u ovom segmentu bilo potrebno navesti tačne i precizne podatke kumulativnog uticaja a ne davati opisne podatke i proizvoljne procjene, ovo naročito iz razloga što se u Elaboratu uopšte ne navodi da se objekat iste namjene nalazi pored već postojećeg, već se samo navodi objekat iste namjene na susjednoj parceli, pa samim tim **nisu izdate mjere niti uzet u obzir kumulativni efekat koji bi na životnu sredinu i zdravlje stanovništva imao zajednički rad svih postojećih objekata, odnosno nije proračunat ukupni emisioni nivo buke prema Pravilniku o graničnim vrijednostima buke u životnoj sredini, načinu utvrđivanja indikatora buke i akustičnih zona i metodama ocjenjivanja štetnih efekata buke („Sl. list CG", br.60/11 i 94/21).**

Kako bi kumulativni efekat bio izraženiji kada je riječ o praškastim česticama, nivou buke, intezitetu saobraćaja, da se radi o servisnoj zoni, te da ubrzo ističe Plan privremenih objekata predlažemo da se za predmetne objekte pronađe druga lokacija koja od najbližih stambenih objekata nije udaljena svega 50 metara.

Takođe, s obzirom da državni program praćenja uticaja na životnu sredinu sprovodi Agencija za zaštitu životne sredine smatramo da je bilo potrebno od Agencije za zaštitu životne sredine pribaviti saglasnost ili mišljenje na predmetni Elaborat, naročito iz razloga i što je nosilac projekta u obavezi da podatke o praćenju uticaja na životnu sredinu dostavi Agenciji, a što nosilac projekta nikad nije učinio niti ispitao kvalitet vazduha na lokaciji, iako je to bio dužan uraditi prije početka funkcionisanja objekta a kasnije i u toku punog kapaciteta rada postrojenja. Takođe, nosilac projekta nikada nije dostavio podatke kada je u pitanju praćenja nivoa buke a za koje se predlaže mjerenje na 12 mjeseci na obodu parcele.

Imajući u vidu sve naprijed navedeno što ukazuje da Elaborat sadrži više nepravilnosti, nepotpunih i netačnih podataka, **predlažemo da se uvaže iznijete primjedbe i mišljenja i da Komisija za procjenu uticaja, bez vraćanja Elaborata na dopunu, predloži nadležnom organu Odluku o odbijanju davanja saglasnosti na Elaborat, posebno imajući u vidu i činjenicu da podnosilac još od 2008.godine vrši eksploataciju i proizvodnju na kat.par.3118/1 KO Žabljak I bez Elaborata procjene i da se radi o zahtjevu po kome je retroaktivno donijeto rješenje o potrebi izrade Elaborata i izdati urbanističko tehnički uslovi 13.05.2024.godine, što smatramo da je nezakonito** i ukoliko bude bilo potrebe isto ćemo ispitati pred nadležnim pravosudnim organima.

U Žabljaku, dana 03.03.2025.godine

PODNOSIOCI:

PREDSJEDNIK MZ USKOCI – PITOMINE:

D.O.O. "D & D ING"
Broj: 279-06/25
Berane, 10.06.2025 god.

OPŠTINA ŽABLJAK
Sekretarijat za uređenje prostora, zaštitu životne sredine i komunalno stambene poslove

Komisiji za Elaborat procjene uticaja na životnu sredinu za Projekat – Postavljanje privremenog objekta – Postrojenje za proizvodnju betona - Betonjerka, na lokaciji dio kat. parcele br. 3118/1 KO Žabljak I, u zoni "D" u zahvatu DUP-a Žabljak , opština Žabljak, čiji je investitor **,,Zeković Company" d.o.o.**

Poštovani,

Povodom Izvještaja Komisije za ocjenu Elaborata o procjeni uticaja na životnu sredinu za navedeni projekat, a u kojem su iznijete primjedbe na pomenuti Elaborat, dajemo odgovor na komentare i u Prilogu vam dostavljamo inovirani Elaborat, izmijenjen i dopunjen prema navodima Komisije.

KONSTATACIJE, PRIMJEDBE I SUGESTIJE

Nakon detaljno pregledanog Elaborata procjene uticaja na životnu sredinu za postavljanje privremenenog objekta - objekat namijenjen za eksploataciju prirodnih sirovina, skladištenje i proizvodnju (betonjerka), konstatujemo sledeće:

1. U prilogu elaborata nedostaju: Vodni uslovi i Saobraćajna saglasnost.

Odgovor obrađivača: Nosilac projekta je u procesu dobijanja navedinih saglasnosti.

2. Naslov elaborata „Postavljanje privremenog objekta objekat namijenjen za eksploataciju prirodnih sirovina, skladištenje i proizvodnju (betonjerka)" ne odgovara sadržaju elaborata pošto objekat nije namjenjen za eksploataciju prirodnih sirovina nego za proizvodnju betona - betonjerka (mobilno postrojenje za proizvodnju betona), te je navedeno potrebno korigovati.

Odgovor obrađivača: Promijenjeno je u skladu sa datom sugestijom.

3. U poglavlju 2.1. Opis lokacije potrebno je priložiti kopiju plana katastarske parcele na kojoj se planira izvođenje projekta, sa ucrtanim rasporedom objekata za koje se sprovodi postupak procjene.

Odgovor obrađivača: Implementirano u Inoviranom Elaboratu, prema uputima komisije.

4. Poglavlje 2.1.12. Podaci o potrebnoj površini zemljišta u m^2 za vrijeme izgradnje, potrebno je dopuniti na način da se navede površina zemljišta koja će biti obuhvaćena kada projekat bude stavljen u funkciju.

Odgovor obrađivača: Implementirano u Inoviranom elaboratu, prema uputima komisije.

5. Poglavlje 2.1.5. Prikaz apsorpcionog kapaciteta prirodne sredine, potrebno je dopuniti u skladu sa članom 4 tačka 7 Pravilnika o bližoj sadržini elaborata o procjeni uticaja na životnu sredinu ("Sl. list CG", br. 19/19).

Odgovor obrađivača: Navedeno poglavlje ispravljeno u Inoviranom Elaboratu, prema uputima komisije.

6. Na str. 26 (šema) nije definisan dio parcele 3118/1 KO Žabljak i površine 500 m^2. Nije jasan status parcela 3100/1, 3101, 3111 3121/2, i katastarskih parcela objekata sa funkcionisanjem predvidenog objekta.

Odgovor obrađivača: U Inoviranom Elaboratu dodate su 3 nove šeme koje bolje prikazuju predmetnu parcelu, kao i predmetno postrojenje u odnosu na parcelu. Dio koji se odnosi na korišćenje zemljišta već je obrađen kroz komentar 4. U poglavlju 2.1.12.

7. Opis lokacije upotpuniti sa fotografijama (izgled predmetne lokacije i njene bliže okoline).

Odgovor obrađivača: Slike predmetne lokacije, ubačene u Inovirani Elaborat u poglavlju 2.1.

8. Nedostaju vrste drveća, žbunja i zeljastih biljaka na mikrolokaciji tj. neposrednoj blizini projekta. To znači da je neophodno uraditi istraživanje biodiverziteta u neposrednoj okolini lokacije kako bi se u skladu sa Pravilnikom dao opis flore i faune, zaštićenih prirodnih dobara, rijetkih i ugroženih divljih biljnih i životinjskih vrsta i njihovih staništa.

Odgovor obrađivača: Prema uputima komisije dodat je dio koji se odnosi na floru.

9. Navesti dimenzije postrojenja za proizvodnju betona Liebherr 1.0 LCM i postrojenja za proizvodnju betona STETTER CP 30. Za navedenu opremu potrebna je veća površina od 500 m^2.

Odgovor obrađivača: Tražene informacije se sada nalaze u Elaboratu, dimenzije postrojenja su 30x10, i 18x7m.

10. Nedostaje opis bunkera za smještaj agregata i silosa za skladištenje cementa. Takođe, potreban je opis skladišta agregata pošto skladište treba da obezbjedi zaštitu od vjetra da bi se spriječilo raznošenje agregata.

Odgovor obrađivača: Implementirano je u Elaboratu.

11. Nedostaje crtež postrojenja betonske baze sa označenim elementima (situacija betonske baze).

Odgovor obrađivača: Implementirano je u Elaboratu.

12. Nedostaje tehnološka šemu za proizvodnju betona.

Odgovor obrađivača: Implementirano je u Elaboratu.

13. Nedostaje planirana godišnja, odnosno mjesečna proizvodnja betona (tabela) i količina materijala za proizvodnju.

Odgovor obrađivača: U Tabeli 3.1. predstavljena planirana mjesečna i godišnja proizvodnja betona.

14. Izvršiti proračun dnevnih količina kako agregata, tako i cementa i betona i prikazati broj vozila sa kojima se mogu realizovati mjesečni planovi - predstaviti tabelarno.

Odgovor obrađivača: U Tabeli 3.2. predstavljen planiran Dnevni proračun potrebnih materijala.

15. Naznačiti dnevnu količinu vode u toku procesa pranja opreme i miksera kamiona.

Odgovor obrađivača: Dopunjeno. Potrebna količina vode sada je naznačena u nastavku predstavljenih prosječnih potreba za materijalima, koji su prikazani tabelarno.

16. Nedostaje proračun separatora na osnovu predmetne površine, 20.min.inteziteta olujne kiše, proračuna tehnološki otpadnih voda... Da li je predmetni separator ugrađen? Ako je separator ugrađen dostaviti fizičko-hemijsku analizu otpadnih voda, nakon prečišćanja na istom.

Odgovor obrađivača: U Inoviranom Elaboratu prema instrukcijama komisije opisan separator sa proračunom.

17. Nisu predvideni dodaci betonu (aditivi) superplastifikatori, aeranti, zaptivači, ubrzivači vezivanja i očvršćavanja, retarderi - usporivači vezivanje i očvršćavanja, dodaci za betoniranje u zimskim uslovima.

Odgovor obrađivača: Implementirano je u Elaboratu prema uputima komisije.

18. Zbog intezivnog korišćenja saobraćajnica potrebno ih je šematski definisati. Saobraćajnice je potrebno asfaltirati zbog zaštite od emisija prašine, zaštite zemljišta od naftnih derivata, i za mogućnost odvodnjavanja sa prečišćavanjem voda prije ispusta u recipijent.

Odgovor obrađivača: U Inoviranom Elaboratu prikazan način kako treba pravilno tretirati otpadne vode kroz taložnik a zatim i separator. Takođe na osnovu komentara komisije u mjerama predviđeno asfaltiranje radne površine, ili betoniranje, radi smanjenja negativnih uticaja.

19. Predvidjeti pranje pneumatika saobraćajnih sredstava prije uključivanja u javni saobraćaj.

Odgovor obrađivača: Predloženo kao mjera u Inoviranom Elaboratu.

20. U poglavlju 7.1. Kvalitet vazduha na str. 89 navedeno je: "U toku eksplotacije pošto projekat podrazumijeva proizvodnju betona mješanjem agregata i cementa, može doći do oslobađanja cementne prašine. U konkretnom slučaju izvori zagađenja su postrojenje za proizvodnju betona, kao i mašine i kamioni koji opslužuju rad ovog postrojenja. Aerozagađivanje kao mogućnost zagađivanja vazduha prilikom rada postrojenja za proizvodnju betona može se javiti putem pojave suspendovanih čestica odnosno mineralne prašine u toku perioda suvog vremena i prilikom duvanja jačih vjetrova. Pošto prašina u određenim prirodnim i radnim uslovima svojom imisionom vrijednošću može preći dozvoljene granične vrijednosti koje važe za naseljena područja, to iste mogu predstavljati potencijalnu opasnost za kvalitet vazduha u životnoj sredini."

Imajući u vidu navedeno potrebno je dopuniti poglavlje 3. Opis projekta, pejzažnim uređenjem lokacije odnosno formiranjem zelenog zida oko čitavog postrojenja, u cilju zaštite od prašine, kao i od buke.

Odgovor obrađivača: Kompletno okolno područje je okruženo visokom smrčevom šumom, koja sama po sebi gradi veoma dobar zeleni zid, velike visine, smatramo da sadnja drveća u ovom slučaju ne bi imala smisla. Nema prostora za ozelenjavanje a moglo bi se saditi samo mnogo manje sadnice smrče koja prirodno tu već postoji. Ali svakako je kao mjera dodatna predlaoženo da se napravi Plan pejzažne arhitekture.

21. Potrebno je predvidjeti da sve radne površine budu nepropusne, asfaltirane ili betonirane da bi navedene instalacije za prečišćavanje voda imale smisla.

Odgovor obrađivača: Navedeni komentar je već obrađen kroz prethodne komentare.

22. Poglavlju 3.6. Prikaz vrste i količine ispuštenih gasova, otpadne vode i drugih čvrstih, tečnih i gasovitih otpadnih materija, po tehnološkim cjelinama, potrebno je dopuniti količinom očekivanih otpadnih materija.

Odgovor obrađivača: Inovirani Elaborat dopunjen na osnovu komentara komisije u poglavlju 3.6.

23. U poglavlju 6. Opis segmenata životne sredine nedostaju podaci za biodiverzitet (flora i fauna), posebno podaci o rijetkim i zaštićenim vrstama, a koji se odnose prije svega na predmetnu lokaciju i bližu okolinu.

Odgovor obrađivača: U poglavlju *2.1.6. Biodiverzitet, zaštićena prirodna dobra, biljne i životinjske vrste* detaljno je opisan dio vezan za floru i faunu. Poglavlje je i dodatno dopunjeno nakon nekog od predhodnih komentara komisije vezano za samu lokaciju. U poglavlju 6 je samo dat kraći pregled da se podaci ne bi ponavljali i bez potrebe dokument dodatno širio.

24. Dopuniti poglavlje 7. Opis mogućih značajnih uticaja

Nedostaje proračun imisijskih koncentracija izduvnih gasova i prašine pri radu betonjerke. Uraditi proračun vrijednosti imisijskih koncentracija zagađujućih materija, od izduvnih gasova i mineralne prašine nastalih radom građevinskih mašina u fabrici betona. Proračun uraditi za najnepovoljniji scenario, sa istovremenim angažovanjem kompletne raspoložive mehanizacije.

Odgovor obrađivača: U poglavlju 7. dopunjen dio koji se odnosi na proračun zagađujućih materija.

25. Nisu navedeni svi izori buke, kao npr.: bager 100 dB(A), utovarivač 95 dB(A), kamion kiper 95 dB(A)... Uraditi proračun buke kako fabrike betona tako i svih uslužnih vozila u istom vremenu i na istom mjestu.

Odgovor obrađivača: U Inoviranom Elaboratu su dodati nedostajući izvori buke i urađen je proračun prema uputima komisije koji se nalazi u poglavlju 3.6.

26. U poglavlju 7.1. Lokalno stanovništvo navedeno je: "Uticaj rada objekta na najbliže stanovništvo može biti izražen, imajući u vidu da se lokacija objekta nalazi u blizini naselja Kovačka dolina, a sa druge strane radi se o poslovima povremenog karaktera."

Odgovor obrađivača: Rečenica ispravljena i jasno formulisana.

27. Dopuniti poglavlje 8. Opis mjera predviđenih u cilju sprečavanja, smanjenja ili otklanjanja značajnog štetnog uticaja na životnu sredinu:

Nedostaje opis opreme za smanjenje negativnog uticaja na okolinu.

Obaveza Nosioca projekta je da izradi plan za vanredne prilike?

Mjere zaštite u slučaju požara:

Na str. 100 predvidjeti sredstva za gašenje požara, tip, količinu i mjesto postavljanja.

Odgovor obrađivača: Dopunjeno po instrukcijama komisije.

28. Dostaviti šemu hidrantske mreže.

Odgovor obrađivača: Kao jedna od mjera u Inoviranom Elaboratu predviđeno je da Nosilac projekta uradi Plan zaštite od požara, prilikom čega će se i izraditi hidrantska mreža.

29. Priložiti plan pejzažne arhitekture. Obavezno je postavljanje paravana zelenila u okviru industrijskog kompleksa prema drugim namjenama. U okviru industrijske zone potrebno je zelene površine organizovati tako da eleminišu potencijalno negativne efekte po životno okruženje. Zadatak zelenila industrijske zone je pored osnovne funkcije ublažavanja teških uslova okruženja u samom pogonu, i oplemenjivanje sredine i u estetskom pogledu.

Odgovor obrađivača: Kao dodatna mjera Nosiocu projekta predviđeno je da je u obavezi da izradi Plan pejzažne arhitekture.

30. Dopuniti poglavlje 9. Program praćenja uticaja na životnu sredinu: Praćenje kvaliteta vazduha:

Mjerenja kvaliteta vazduha obavljati dva puta godišnje. U intervalima od po 14 dana izvršiti mjerenja koncentracije PM10 čestica u periodu optimalnog funkcionisanja i optimalnog režima rada betonjerke. Mjerenja vršiti u smjeru najbližih stambenih objekata predmetnoj lokaciji. Neophodno je vršiti i monitoring kvaliteta zemljišta.

Dakle, u cilju kvalitetnog sprovođenja mjera zaštite životne sredine datim Elaboratom o procjeni uticaja potrebno je kontrolisati sledeće: monitoring kvaliteta otpadnih voda, monitoring zemljišta, monitoring vazduha i monitoring buke Za sve predložene kontrole potrebno je uraditi Program kontrola koji će pokriti široki spektar efekata na životnu sredinu koji se mogu izmjeriti i upoređivati.

Odgovor obrađivača: Ispravljeno prema uputima komisije.

31. Komisija prihvata primjedbe predsjednika MZ Uskoci i Pitomine dostavljene tokom javne rasprave u pisanoj formi, broj: UPI-04-322/25-186/6 od 04.03.2025. godine koje su sastavni dio Izvještaja Komisije o ocjeni elaborata i iste se dostavljaju obrađivaču elaborata koji je dužan odgovoriti na primjedbe i korigovati elaborat u skladu i sa ovim primjedbama.

Odgovor obrađivača: Svi komentari MZ Uskoci i Pitomine koji su bili predmet Elaborata navedeni su u nastavku.

- Prvo što se u Elaboratu uočava kao sporno je to što se netačno navodi (i to više puta) da se radi o budućem odnosno planiranom objektu a radi se o objektu koji postoji godinama unazad, odnosno postavljen je 2008.godine na lokaciji kat. parcele 3118/1 KO Žabljak I.

Odgovor na komentar: Obrađivač Elaborata je na osnovu informacija koje je dobio od Investitora, kao i na osnovu dobijenih UTU uslova pristupio izradi Eaborata. U pitanju su mobilna i lako prenosiva postrojenja. Nakon što se za neki projekat uradi Elaborat, projekat se uvodi u zakonski okvir i nadležne institucije mogu kontrolisati rad postrojenja i potencijalno kazniti prekoračenja negativnih zagađivača ili zatvoriti postrojenje.

- Na strani 49 Elaborata navodi se: „površina zemljišta koje će se koristiti tokom izgradnje je dio parcele od 500m², koja će služiti za skladištenje građevinskih materijala, kao i manevarski prostor teretnih vozila, za lociranje kontenjera, te montažu samog objekta", pa se na strani 52 navodi: „priprema terena za postavljanje objekta - mobilnog postrojenja za proizvodnju betona, počeće nakon stvaranja uslova, odnosno nakon potpunog otopljenja snijega i stabilizacije meteoroloških uslova", dok se na strani 61 navodi: „Silose za cement trebalo bi opremiti filterima koji sprječavaju širenje cementne prašine izvan silosa", čime se potvrđuje da je objekat već montiran i postoji na terenu, pa je pitanje za stručnu Komisiju za izradu Elaborata iz kojih razloga prikazuju neistinite podatke i kako se može montirati objekat koji je već montiran, odnosno postoji i radi godinama unazad a što se lako uočava izlaskom na lice mjesta, a navedenu činjenicu potvrđuje i dokumentacija za odlučivanje o potrebi izrade Elaborata o procjeni uticaja na životnu sredinu.

Odgovor na komentar: Obrađivač Elaborata ne vidi ništa sporno u citiranom tekstu. Predviđanje filtera na silosima je jedna od mjera koja je propisana u Elaboratu. Pomoću ovih filtera sprečava se negativan uticaj širenja zagađujućih čestica.

- Naime, Skicom premjera koju je sačinila agencija DOO ,33 PLUS" Žabljak, a koja se nalazi u dokumentaciji za odlučivanje o potrebi izrade Elaborata o procjeni uticaja na životnu sredinu, predstavljene su dvije betonjerke na kat. parceli br.3118/1 KO Žabljak I, što je stvaralo nejasnoću za koju od dvije betonjerke na kat. parceli br.3118/1 KO Žabljak I se zahtjev odnosi, te je u dokumentaciji u tekstualnom dijelu navedeno da na parceli planiranog (odnosno postojećeg) objekta već postoji objekat slične namjene (str.4), kao i da se na susjednoj parceli vrši ista djelatnost ali većeg kapaciteta proizvodnje, drobljenje kamena i proizvodnja betona (drobilica dvije betonjerke) - str.26. Suprotno naprijed navedenom spornim Elaboratom se na Skici predstavlja samo jedan objekat i na strani 25 navodi da je najbliži objekat iste namjene i nalazi se na susjednoj parceli, ne navodeći uopšte da se najbliži objekat slične ili iste namjene nalazi na istoj parceli a što potvrđuje dokumentacija koja je prethodila izradi Elaborata, kao i lice mjesta, pa navedenog proizilazi da sačinjeni Elaborat sadrži netačne podatke i pogrešno činjenično stanje što dovodi u pitanje njegovu valjanost i zakonitost. U Elaboratu je trebalo navesti da se radi privremenom objektu koji je postavljen i navesti koja sve postrojenja postoje na kat. parceli br.3118/1 KO Žabljak I, a što bi pratila i Skica lica mjesta svih objekata sačinjena od strane ovlašćene agencije.

Odgovor na komentar: U inoviranom Elaboratu ubačene su nove skice. Kao što je razjašnjeno na javnoj raspravi, predmetni projekat neće sadržati drobilično postrojenje.

- U Elaboratu se dalje navodi da dio parcele koju zahvata budući (odnosno postojeći) objekat iznosi 500m² ali bez preciziranja koji je to dio pa smo mišljenja da je bilo potrebno precizirati koji je to dio kat. parcele br.3118/1 KO Žabljak I i na str.53 navesti da li se radi o dovoljnoj površini potrebnog zemljišta za obavljanje djelatnosti, s obzirom da je na terenu godinama uzurpirana mnogo veća površina, a što očigledno zahtjevaju potrebe rada objekata.

Odgovor na komentar: U inoviranom Elaboratu na novim skicama označeno je koji dio parcele se koristi. Takođe ovo pitanje je razjašnjeno kroz odgovore na komentare Komisije i navedeno je da Investitor ima sklopljen ugovor o zakupu zemljišta sa Opštinom Zabljak.

- Postoji kontradiktornost i u pogledu navedenih podataka o naseljenosti pa se na strani 25 Elaborata navodi: ,,šira zona područja je naseljena i o njoj se može govoriti kao o zoni sa malom gustinom naseljenosti" a onda na strani 48 navodi: ,,Naselja Tmajevca i Kovačka dolina odlikuje nešto veća gustina naseljenosti", a naselje Kovačka dolina granično je naselje sa spornim postrojenjima.

Odgovor na komentar : Inovirani Elaborat je korigovan u odnosu na dostavljeni komentar.

- U Elaboratu se na strani 48 navodi da su Prostornim planom Opštine Žabljak predviđene 4 privredne zone: zona na Njegovuđi koja pretpostavlja lokacije za drvopreradu; zona za izgradnju kapaciteta za preradu poljoprivrednih proizvoda predviđena na lokaciji,,Tmajevci"; servisna zona predviđena na lokaciji,,Klještina"" na kojoj su predviđeni sadržají poput: autoservisa, zanatskih radnji, uslužnih djelatnosti i slično i lokacija za eksploataciju mineralnih sirovina šljunka, pijeska i kamena predviđena u Ražanovom polju, pa je nedopustivo u servisnoj zoni na lokaciji,,Klještina" obavljati eksploataciju prirodnih sirovina, skladištenje i proizvodnju kada je za to predviđena lokacija u

Ražanovom polju. U konkretnom slučaju nosilac projekta je kroz zloupotrebu Plana privremenih objekata dobio lokaciju na kojoj obavlja djelatnosti koje mu zakonskim propisima nisu dozvoljene i suprotno Planu.

Odgovor na komentar: Pitanje nije predmet Elaborata. Pitanje je razjašnjeno tokom Javne rasprave.

- Planom privremenih objekata predviđeno je postavljanje samo jednog postrojenja za proizvodnju betona, montažno-demontažnog privremenog karaktera na površini 100-500m² dok se u Elaboratu na str.78 navodi protivno Planu da će na lokaciji raditi dvije vrste postrojenja za proizvodnju betona i to: Lienherr 1.0 LCM i Stetter CP 30, kapaciteta proizvodnje 69m³/h i 30m³/h, a pitanje je koliko i kakvih postrojenja se već nalazi na kat. parceli br.3118/1 KO Žabljak I.

Odgovor na komentar: Pitanje je takođe obrađeno na Javnoj raspravi. Nisu u pitanju dva postrojenja, već je jedno postrojenje glavno, dok je drugo postrojenje pomoćno postrojenje značajno manjih kapaciteta koje će raditi samo u slučaju kvara glavnog postrojenja.

- U segmentu koji tretira postojeće stanje oko kvaliteta vazduha priznaje se da mjerenja kvaliteta vazduha nisu vršena na lokaciji projekta pa je nejasno na osnovu čega se to u Elaboratu na str.90 tvrdi da ne postoji mogućnost uticaja na prekogranično zagađivanje vazduha kada je funkcionisanje objekta u pitanju. U konkretnom slučaju se radi o više izvora zagađenja a odnose se na više postrojenja za proizvodnju betona, za drobljenje kamena, zatim mašine i kamione koji opslužuju rad postrojenja, te je itekako upitan kvalitet vazduha iz kog razloga nije nikad ni izvršeno mjerenje koje bi pokazalo stvarno stanje i dovelo u pitanje dalji rad spornih postrojenja. Usled višegodišnjeg rada bez primjene ijedne zakonom propisane mjere zaštite, uništen je šumski pojas i time uklonjena barijera prema graničnom naselju, tako da negativni uticaj na kvalitet vazduha nije lokalizovan samo na prostor izvođenja radova kako se to netačno u Elaboratu navodi već je negativnom uticaju izloženo naselje Kovačka dolina, pa smo mišljenja da se ovom segmentu trebalo pristupiti sa naročitom pažnjom i sagledati štetni uticaj zagađujućih čestica na stanovništvo i izvršiti mjerenja kvaliteta vazduha i ista navesti u Elaboratu.

Odgovor na komentar: U inoviranom Elaboratu dodati su podaci o četrnestodnevnim mjerenjima koje je sproveo Centar za ekotoksikološka ispitivanja tokom 2024 godine. Navedene podatke obrađivač Elaborata nije imao tokom pisanja prve verzije elaborata. Kako je u pitanju betonjerka a ne drobilično postrojenje, i odnosu na sve već rečeno smatramo da je minimalna vjerovatnoća prekograničnog uticaja.

- Uredbom o djelatnostima koje utiču ili mogu uticati na kvalitet vazduha („Sl. list CG", br.61/12) navedeno je da to predstavljaju između ostalog: drobljenje, bušenje, struganje ili sepracija prirodnog ili vještačkog kamena, a koje djelatnosti se protivno planu i zakonskim propisima obavljaju na kat. parceli br.3118/1 KO Žabljak I, a što potvrđuje Obavještenje ekološkog inspektora br.UP IN 0303-736/24-14012/5 od 16.04.2024.godine, koje Vam u prilogu dostavljamo, a u kome se navodi da na kat. parceli br.3118/1 KO Žabljak I za mobilnu drobilicu, Zeković Company" DOO Žabljak ne posjeduje odluku nadležnog organa o potrebi procjene uticaja na životnu sredinu te da će mu biti naloženo da na lokaciji na kojoj se nalazi pogon za proizvodnju betona uradi mjerenja kvaliteta vazduha i izmjeri nivo buke u životnoj sredini tokom rada postrojenja u punom kapacitetu, a što investitor evo skoro pa godinu dana još uvijek nije učinio. Navedeno takođe potvrđuje činjenicu da se ovim Elaboratom postojeći objekat za proizvodnju betona predstavlja kao planirani, a upravo

zbog naših prijava inspekcijama je naknadno podnijet zahtjev za izradu Elaborata o procjeni, pa„stručna" Komisija za izradu Elaborata navodeći netačne podatke rizikuje da odgovora pred nadležnim organa i izgubi licencu za rad.

Odgovor na komentar: Navedene nejasnoće su riješene na Javnoj raspravi. Mobilno drobilično postrojenje nije predmet ovog Elaborata, i ne smije se nalazati na lokaciji niti smije funkcionisati na ovom lokalitetu.

- U Elaboratu se u poglavlju 8 - Mjera za sprječavanje, smanjenje ili otklanjanje štetnih uticaja navodi popis mjera koje se mogu preduzeti u cilju zaštite ali nigdje nije precizno navedeno šta će od tih mjera nosilac projekta zaista i preduzimati u svom radu i na koji način, ako uzmemo obzir da još od 2008.godine posluje a da ni dan danas nijednom nije dostavio monitoring kvaliteta vazduha, podatke o nivou buke, da oko objekta nije podignuta zaštitna ograda - zastor koja će spriječiti ugrožavanje okolnog prostora od prašine, da se suprotno mjerama radovi izvode i u uslovima postojanja jakog vjetra (o čemu posjedujemo više snimaka), da nikada nije vršeno kvašenje materijala od iskopa radi redukovanje prašine, te da je rad svih pogona organizovan od ranih jutarnjih do kasnih večernjih sati pa čak i nedeljom (naročito zbog ekpanzije divlje gradnje čiji su jedan od glavnih uzoraka upravo postojeći„privremeni objekti"). Saglasno navedenom mišljenja smo da je u ovom segmentu moralo precizno biti navedeno koje od zakonskih mjera će nosilac projekta zaista preduzimati u svom radu i na koji način.

Odgovor na komentar: Kao što je objašnjeno na javnoj raspravi, Nosilac projekta je dužan sprovoditi sve mjere koje će suzbiti negativne posledice na životnu sredinu. Ukoliko dođe do prekoračenja bilo koje vrste zagađenja Nosilac projekta će snositi pravne poledice.

- Shodno Zakonu o zaštiti od buke u životnoj sredini („Sl. list CG", br.28/11) članom 28 propisana je nadležnost Komunalne policije da vrši mjerenja i kontroliše nivo buke a kako komunalna policija Žabljaka ne posjeduje baždareni mjerač zvuka, to ne mogu postupiti u skladu sa nadležnostima niti sprovesti mjerenja.

Odgovor na komentar: Nije predmet Elaborata.

- Na str. 91 navodi se „prema standardu 89/392/EEC maksimalni nivoi buke mogu biti za sledeće mašine: mješalica 39dB (A), mikser za beton 95 dB (A), cistijerna za cement 80dB (A)". Dalje se navodi da je dozvoljeni dnevni i večernji nivo buke 55db, a noćni 45 db, što znači da mašine i oprema emituju mnogo veće vrijednosti od dozvoljenih, naročito ako uzmemo u obzir da se na tako malom prostoru nalaze tri pogona ili postrojenja iste i slične namjene i više mašina (mješalice, mikseri, kamioni, cistijerne). Osim taksativnog navođenja koji su to štetni uticaji buke na najbliže stanovništvo nije opisano kakav uticaj povećan nivo buke može imati na psihičko i fizičko zdravlje stanovništva. Opisan je samo uticaj na zaposlene na postrojenju pa smo mišljenja da je u Elaboratu bilo potrebno navesti kakvi su negativni uticaji buke na lokalno stanovništvo. Mjere koje se odnose na redukciju buke nikako ne smanjuju prevazilaženje graničnih vrijednosti za stambene i mještovite zone koje se nalaze u neposrednoj blizini objekta. Potrebno je opisati mjere koja bi u mnogome umanjile buku a kako takve mjere nisu moguće potrebno je izmijestiti lokaciju betonjerki jer ista nije u skladu sa Zakonom o zaštiti od buke životnoj sredini i Pravilniku o graničnim vrijednostima buke. Zakonska je obaveza da se navede tačan opis lokacije i navede da li postoje slični objekti a što u predmetnom Elaboratu nije učinjeno, pa samim tim nije uzet u obzir kumulativni efekat koji bi na

životnu sredinu imao zajednički rad svih postojećih objekata, niti je proračunat ukupni emisioni nivo buke.

Odgovor na komentar: U inovironom Elaboratu su urađeni novi proračuni koji se tiču buke. Mješatni u navedenom komentaru ne uzimaju u obzir udaljenost od izvora buke. Uzimajući u obzir udaljenost najbližih kuća kao i činjenicu da se u okolini nalazi veća količina smrčeve šume koja predstavlja izuzetnu zvučnu barijeru znatno se gubi jačina zvuka sa udaljenošću. I ti proračuni su izvedeni u Inoviranom Elaboratu. Što se tiče zasada rastinja već je kroz ranije komentare komisije propisano da se uradi Projekat uređenja prostora.

- Naime, na strani 95 - kumulativni uticaji - nisu vršena mjerenja za sva postrojenja pa posebno brine činjenica da se analizom uticaja na zdravlje ljudi tolikog broja postrojenja i mašina na tako malom prostoru niko do sada nije bavio, te je u ovom segmentu bilo potrebno navesti tačne i precizne podatke kumulativnog uticaja a ne davati opisne podatke i proizvoljne procjene, ovo naročito iz razloga što se u Elaboratu uopšte ne navodi da se objekat iste namjene nalazi pored već postojećeg, već se samo navodi objekat iste namjene na susjednoj parceli, pa samim tim nisu izdate mjere niti uzet u obzir kumulativni efekat koji bi na životnu sredinu i zdravlje stanovništva imao zajednički rad svih postojećih objekata, odnosno nije proračunat ukupni emisioni nivo buke prema Pravilniku o graničnim vrijednostima buke u životnoj sredini, načinu utvrđivanja indikatora buke i akustičnih zona i metodama ocjenjivanja štetnih efekata buke („Sl. list CG", br.60/11 i 94/21). Kako bi kumulativni efekat bio izraženiji kada je riječ o praškastim česticama, nivou buke, intezitetu saobraćaja, da se radi o servisnoj zoni, te da ubrzo ističe Plan privremenih objekata predlažemo da se za predmetne objekte pronađe druga lokacija koja od najbližih stambenih objekata nije udaljena svega 50 metara.

Odgovor na komentar: U inovironom Elaboratu su urađeni novi proračuni koji se odnose na imisiju zagađujućih čestica iz raznih izvora. Veoma je teško dati kumulativni proračun, jer je neophodno znati sve podatke i sa susjednog projekta. Ali najvažnije je da se Investitor pridržava mjera, i da ne dolazi do prekoračenja bilo kog izvora zagađenja. Elaboratom su predviđena obavezna mjerenja, dok se po potrebi odnosno prijavi mogu vršini i dodatna mjerenja.

- Kako bi kumulativni efekat bio izraženiji kada je riječ o praškastim česticama, nivou buke, intezitetu saobraćaja, da se radi o servisnoj zoni, te da ubrzo ističe Plan privremenih objekata predlažemo da se za predmetne objekte pronađe druga lokacija koja od najbližih stambenih objekata nije udaljena svega 50 metara.

Odgovor na komentar: Nije predmet Elaborata.

- Takođe, s obzirom da državni program praćenja uticaja na životnu sredinu sprovodi Agencija za zaštitu životne sredine smatramo da je bilo potrebno od Agencije za zaštitu životne sredine pribaviti saglasnost ili mišljenje na predmetni Elaborat, naročito iz razloga i što je nosilac projekta u obavezi da podatke o praćenju uticaja na životnu sredinu dostavi Agenciji, a što nosilac projekta nikad nije učinio niti ispitao kvalitet vazduha na lokaciji, iako je to bio dužan uraditi prije početka funkcionisanja objekta a kasnije i u toku punog kapaciteta rada postrojenja. Takođe, nosilac projekta nikada nije dostavio podatke kada je u pitanju praćenja nivoa buke a za koje se predlaže mjerenje na 12 mjeseci na obodu parcele.

Odgovor na komentar: Nije pitanje za autore Elaborata.

Naglašavamo da su tokom Javne rasprave zabilježeni i uvaženi komentari gospodina Milorada Mitrovića koji se odnose na detaljnije informacije o separatoru, detaljnije informacije o flori i fauni, tehnološki prihvatljivim sistemima, planovima za prevenciju nesreća, planu za tretman otpada.

Mutidiscipilnarni tim ,,D&D ING" d.o.o. Berane

Stefan Ralević, dipl. biolog, spec. ekologlje, koordinator na izradi Elaborata

Mihajlo Vratnica, spec sci. el,

Miroslav Mićović, dip.ing.prerade drveta.

Milena Lalić, dipl. ing. građevinarstva,

Marijana Joksimović, spec. životne sredine

10.06.2025. godine

Izvršni direktor

Milovan Gojković